

A 69-A OLIMPIADĂ REPUBLICANĂ LA MATEMATICĂ

A doua zi, 1 martie 2026, Clasa a X-a

Soluții

10.5. Arătați că pentru orice numere reale $x, y \in (-2, 2)$, are loc inegalitatea $\left| \frac{x-y}{xy-4} \right| < \frac{1}{2}$.

Soluție. Deoarece $x, y \in (-2, 2)$, urmează $4 - xy > 0$.

Fiindcă $x < 2$ și $2 + y > 0$, obținem $x(2 + y) < 2(2 + y)$, adică $2(x - y) < 4 - xy$ **(1)**.

Fiindcă $y < 2$ și $2 + x > 0$, obținem $y(2 + x) < 2(2 + x)$, adică $2(y - x) < 4 - xy$ **(2)**.

Din **(1)**, **(2)** și $4 - xy > 0$, avem

$$|2(x - y)| < 4 - xy \Leftrightarrow 2|x - y| < 4 - xy \Leftrightarrow \frac{2|x - y|}{4 - xy} < 1 \Leftrightarrow \left| \frac{x - y}{4 - xy} \right| < \frac{1}{2} \Leftrightarrow \left| \frac{x - y}{xy - 4} \right| < \frac{1}{2}.$$

10.6. Rezolvați în numere naturale ecuația $(x - y)^3 - xy = 113 - 3xy(x - y)$.

Soluție. Ecuația din enunț poate fi adusă la forma

$$x^3 - y^3 = xy + 113.$$

Deoarece $x, y \in \mathbf{N}$, atunci $xy + 113 > 0$, și deci $x > y$. Prin urmare, $x = y + a$, $a \in \mathbf{N}^*$. Înlocuind în ecuație, obținem

$$\begin{aligned} (y + a)^3 - y^3 &= (y + a)y + 113 \Leftrightarrow y^3 + 3y^2a + 3ya^2 + a^3 - y^3 = y^2 + ay + 113 \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow (3a - 1)y^2 + (3a^2 - a)y + a^3 = 113. \end{aligned}$$

Toți trei termeni din partea stângă sunt numere pozitive, deoarece $a \geq 1$ și $y \geq 0$. Prin urmare, fiecare termen nu depășește 113, deci și $a^3 \leq 113$, însă $a \in \mathbf{N}^*$, de unde $a \in \{1, 2, 3, 4\}$.

Pentru $a = 1$, avem ecuația $2y^2 + 2y - 112 = 0 \Leftrightarrow y^2 + y - 56 = 0 \Leftrightarrow y \in \{-8, 7\}$, dar $y \in \mathbf{N}$, deci $y = 7$ și respectiv $x = 8$.

Pentru $a = 2$, avem ecuația $5y^2 + 10y - 105 = 0 \Leftrightarrow y^2 + 2y - 21 = 0 \Leftrightarrow y \notin \mathbf{N}$, deoarece $\Delta = 88$.

Pentru $a = 3$, avem ecuația $8y^2 + 24y - 86 = 0 \Leftrightarrow 4y^2 + 12y - 43 = 0 \Leftrightarrow y \notin \mathbf{N}$, deoarece $\Delta = 832$.

Pentru $a = 4$, avem ecuația $11y^2 + 44y - 49 = 0 \Leftrightarrow y \notin \mathbf{N}$, deoarece $\Delta = 4092$.

Deci, unica soluție în numere naturale $x = 8$, $y = 7$.

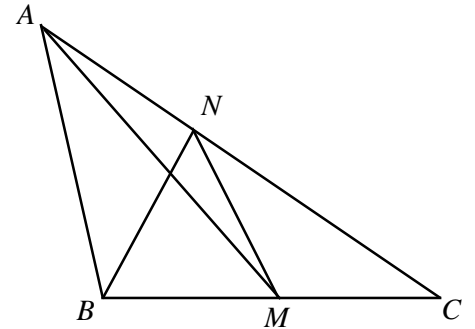
Răspuns: $x = 8$, $y = 7$.

10.7. În triunghiul ABC obtuzunghic în B , mediana AM , $M \in (BC)$, formează unghi de 45° cu latura BC și unghi de 15° cu latura AC . Determinați $m(\angle BAM)$.

Soluție. În $\triangle AMC$ avem $m(\angle MAC) = 15^\circ$ și

$$m(\angle BMA) = 45^\circ - \text{unghi exterior } \triangle AMC, \text{ deci } m(\angle MCA) = 30^\circ.$$

Pe latura AC luăm un punct N , astfel încât $MN = MC$ (este posibil, deoarece $AC > BC$). Atunci $\triangle CMN$ este isoscel cu $m(\angle MNC) = m(\angle MCN) = 30^\circ$, de unde $m(\angle CMN) = 120^\circ$ și $m(\angle AMN) = 180^\circ - 45^\circ - 120^\circ = 15^\circ$.

Fiindcă $m(\angle MAN) = 15^\circ = m(\angle AMN)$, avem $\triangle AMN$ isoscel, de unde $AN = MN$.

În $\triangle BMN$, avem $BM = MN$, adică $\triangle BMN$ este isoscel, și fiindcă $m(\angle BMN) = 45^\circ + 15^\circ = 60^\circ$, urmează că $\triangle BMN$ este echilateral, de unde $BN = BM = MN$.

Deci $AN = BN$, ceea ce înseamnă că $\triangle ANB$ este isoscel, dar $m(\angle BNC) = m(\angle BNM) + m(\angle MNC) = 60^\circ + 30^\circ = 90^\circ$, urmează că $\triangle ANB$ este dreptunghic isoscel, de unde $m(\angle ABN) = m(\angle BAN) = 45^\circ$. Prin urmare, $m(\angle BAM) = m(\angle BAC) - m(\angle MAC) = 45^\circ - 15^\circ = 30^\circ$.

Răspuns: $m(\angle BAM) = 30^\circ$.

10.8. Determinați toate tripletele de numere reale (x, y, z) , care pentru orice număr real $t \neq 0$ satisfac relația $(xt^2 + yt + z)\left(\frac{x}{t^2} + \frac{y}{t} + z\right) = 7\left(t^2 + \frac{1}{t^2}\right) - 8\left(t + \frac{1}{t}\right) + 51$.

Soluție. Relația din enunț poate fi scrisă în forma

$$xz\left(t^2 + \frac{1}{t^2}\right) + (xy + yz)\left(t + \frac{1}{t}\right) + (x^2 + y^2 + z^2) = 7\left(t^2 + \frac{1}{t^2}\right) - 8\left(t + \frac{1}{t}\right) + 51.$$

Făcând notația $t + \frac{1}{t} = u$, $|u| \geq 2$, $t^2 + \frac{1}{t^2} = u^2 - 2$, obținem relația

$$xzu^2 + (xy + yz)u + (x^2 + y^2 + z^2 - 2xz) = 7u^2 - 8u + 37 \quad (*).$$

Relația (*) reprezintă egalitatea a două polinoame de gradul 2 în u , valorile cărora coincid pentru o infinitate de valori ale $u \in (-\infty; -2] \cup [2; +\infty)$. Aceasta este adevărat, dacă și numai dacă polinoamele sunt identice, adică

$$\begin{cases} xz = 7 \\ xy + yz = -8 \\ x^2 + y^2 + z^2 - 2xz = 37 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} -xy - yz + zx = 15 \\ xy + yz + zx = -1 \\ x^2 + y^2 + z^2 = 51 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} xz = 7 \\ (x - y + z)^2 = 81 \\ (x + y + z)^2 = 49 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} xz = 7 \\ x - y + z = \pm 9 \\ x + y + z = \pm 7 \end{cases}$$

Ultimul sistem este echivalent cu totalitatea următoarelor patru sisteme:

$$1) \begin{cases} xz = 7 \\ x - y + z = 9 \\ x + y + z = 7 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} xz = 7 \\ x + z = 8 \\ y = -1 \end{cases} \Leftrightarrow (x, y, z) \in \{(1, -1, 7), (7, -1, 1)\};$$

$$2) \begin{cases} xz = 7 \\ x - y + z = -9 \\ x + y + z = 7 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} xz = 7 \\ x + z = -1 \\ y = 8 \end{cases} \Leftrightarrow (x, y, z) \in \emptyset;$$

$$3) \begin{cases} xz = 7 \\ x - y + z = 9 \\ x + y + z = -7 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} xz = 7 \\ x + z = 1 \\ y = -8 \end{cases} \Leftrightarrow (x, y, z) \in \emptyset;$$

$$4) \begin{cases} xz = 7 \\ x - y + z = -9 \\ x + y + z = -7 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} xz = 7 \\ x + z = -8 \\ y = 1 \end{cases} \Leftrightarrow (x, y, z) \in \{(-1, 1, -7), (-7, 1, -1)\}.$$

Deci $(x, y, z) \in \{(1, -1, 7), (7, -1, 1), (-1, 1, -7), (-7, 1, -1)\}$.

Această rezolvare asigură echivalența transformărilor făcute, astfel nu este necesar de făcut verificarea.

Răspuns: $(x, y, z) \in \{(1, -1, 7), (7, -1, 1), (-1, 1, -7), (-7, 1, -1)\}$.